

Zlomatka léčí homosexualitu Za oponou

Kam až může zajít mateřská láska?

Kontroverzní a provokativní inscenace Zlomatka útočí na city a emoce. Příběh zahráný až mrazivě přesvědčivě nenechává diváky bez odezvy. Ani po představení nemáte pocit, že všechno skončilo a vy můžete jít bez starostí domů. Po nedávné úspěšné premiéře to na vlastní kůži můžete okusit v sobotu 12. května od 19 hodin na Malé scéně kutnohorského Tylova divadla. Herci Divadla za oponou věnují představení všem chápajícím maminkách (i otcům) právě v předvečer Dne matek.

Na scéně se odehraje coming out syna. Jeho matka podnikne neuvěřitelnou terapii, na jejímž konci má být uzdravení syna z homosexuality pod heslem: "Čemu nerozumím, to neexistuje, a pakliže to existuje, je to nesprávné." V režii Václava Veselého vznikla inscenace, která odhaluje kontroverzní téma gayů, jak na něj nejsme zvyklí. Když se heterosexuál potká s homosexuálem, často bývá jeho první otázka: co na to vaši? Nikdo si snad ani nepřipouští, že reakce rodičů by mohla být tak negativní, jako je tomu právě ve Zlomatce.

Divadlo za oponou patří mezi scény, kde herci hrají jen pár metrů od diváků. Děj se odehrává v létě a postavy se symbolicky koupou ve vlastním potu a stěžují si, že se v bytě nedá dýchat, protože matka zabednila okna a zamkla dveře. V realu však bývá v hledišti spíše chladno. Tísňivá a dušná atmosféra tak padá i na diváka, který má pocit, že se stal nechtěným pozorovatelem soukromého dramatu, do nějž nemůže zasáhnout, i když se ho často dotýká natolik, že má každou chvíli chuť vykřiknout vlastní názor.

Pohled aktérů hry

Tomáše Vindušku svěřená role Davida ze začátku dost děsila. "Je v něm tolik emocí a bezmoci, které nedokáže jeho matka pochopit. Jako první se mi vybaví právě ta bezmoc, ale zároveň i odhodlání které má, když se snaží své matce všemi možnými způsoby vysvětlit, že i když je gay, tak je pořád tím synem, kterého ona vychovala," říká **Tomáš Vinduška**. Nečekal prý tolik smíchu, protože k té hře nikdy nepřistupoval jako ke komedii. "I když jsme se snažili do hry pár zábavných momentů přidat, text jako takový mě vždy spíš přivedl do dramatického děje. Ale reakce diváků byly opravdu ohromné a myslím, že právě díky tomu se nám představení povedlo," dodává.

"Při otázce na charakter postavy Davidova přítele Adama se mi jako první vybaví jeho odhodlanost a neústupnost zjistit, co se stalo člověku, kterého miluje. Jde o kombinaci strachu, lásky a předsudků vůči osobě, která je mu velice blízká," říká ke své roli **Pavel Kubelka**. Po premiéře zaznamenal velkou chválu na představení a herecké výkony. "Bylo velice milé slyšet, že se hra opravdu líbí a že ji naši diváci budou s radostí doporučovat stejně tak, jako naše Divadlo za oponou."

"Od prvního přečtení scénáře a od počátku zkušební jsem věděla, že to bude těžké a náročné," vzpomíná představitelka titulní role **Iva Pilcerová**, která by se podle svých slov v kůži matky v podobném případě zachovala zcela jinak, než postava, kterou herecky ztvárňuje. "Po premiéře jsem se setkala se samými pozitivními reakcemi od diváků. Prý o příběhu, který viděli na jevišti, i o jeho obsahu debatovali ještě dlouho do noci a ráno nanovo."

Podle režiséra představení je to dobře. "Ano, je to příběh plný emocí. Ale i takové by divadlo mělo být. Má nám nastavovat zrcadlo a upozorňovat na věci, které se dějí. Herci tím posílají vzkaz společnosti. Zároveň je ale potřeba si uvědomit, že vše, co se odehrává na jevišti, je do jisté míry fikce. Herci nesmí být spojováni s postavami, kterým propůjčují svoje tělo, tvář a hlas," podotýká **Václav Veselý** a dodává: "Snad se oba kluci neseťkají s negativními reakcemi i mimo scénu."

Tolerance na hranici relativity

Jakkoliv se nám může zdát dnešní společnost vůči homosexualitě tolerantní, hodina a půl Za oponou vás přesvědčí o tom, že tomu tak zdaleka není a že tolerance může být nazírána z několika úhlů pohledu. Zatímco se David (**Tomáš Vinduška**) snaží svou matku (**Iva Pilcerová**) přesvědčit o tom, že na jeho

přirozenosti není nic špatného a neustále se na téma své orientace snaží dialog s matkou navázat, ta - jakoby byla hluchá a slepá - bezmezně věří, že svého syna z té „ošklivé nemoci“ vyléčí a o jakýchkoli kompromisech nechce ani slyšet. V první části hry, která je oproti té druhé o něco veselejší a budí v divákovi kromě vypjatých emocí i důvod k zasmání, servíruje matka Davidovi na podporu „uzdravení“ jeho oblíbené jogurty s přimíchanými sedativy. To v tom lepším případě. Později totiž sáhne po mnohem větším kalibru. A to vše v bytě se zalepenými okny a zamčenými dveřmi, díky kterým se Davidovo dosavadní uvěznění ve vlastních pocitech a obavách z matčiny reakce mění ve vězení reálné.

Když rodinná pouta začnou rezivět...

Tak jako se zužuje prostor a ubývá čerstvý vzduch pranýřovaný horkem srpnových dní, tak se vyhrocuje vypjatost situace a udržet emoce na uzdě začíná být problémem jak pro houževnatou léčitelku, tak pro sedativy a horkem oslabeného Davida. Vinduška i Pilcerová se postupně vyhrocenosti svých rolí drží jako čert kříže a nenechávají tak diváka ani na chvíli zapochybovat o naprosté autentičnosti, což jen umocňují již zmiňované komorní prostory divadla. Od milých slov plných mateřské lásky a synovské oddanosti se tak herci postupně přesouvají do nelítostného ringu, kde kromě vzájemných urážek a výčitek neplatí žádná pravidla.

Když už je divák téměř umlácen pádnými argumenty a myslí si, že už se nemůže cítit sklíčeněji, na scénu vstupují mlýnské kameny v podobě pouliční prostitutky (*Tereza Tahadlová*) a Davidova přítele Adama (*Pavel Kubelka*). Zatímco prostitutka, kterou matka přivede synovi až domů, sehrává roli nejefektivnějšího trumfu na cestě za jeho uzdravením - Adamova přítomnost zosobňuje pomyslné zrcadlo, které homofobní matku nutí pohlédnout pravdě do očí. A jak z vlastních zkušeností víme, popasovat se s pravdou kolikrát není jednoduché. Navíc z pohledu milující matky, která pro dobro svého jediného syna dělala vždy maximum a to samé od něho též očekává.

Vítěz vs. Poražený

Kdo nakonec vyjde z pomyslného ringu jako vítěz a kdo jako poražený, ponecháme skryto pod pomyslnou rouškou tajemství. S odkazem na autora hry Maria Gelardiho, který je pověstný svým nekonformním přístupem ke společensky neúnosným tématům, však můžeme prozradit, že se finále neobejde bez očekávaných extrémů servírovaných nečekaným způsobem.

Celkové zpracování hry pod taktovkou režiséra Václava Veselého, s emotivní silou scénáře, ošperkované excelentními hereckými výkony a výpravou podpořenou sugestivní hudbou skupiny Hozier doporučujeme představení divákům, jako skvělou příležitost nahlédnout pod pokličku zdánlivě tolerantní společnosti 21. století.

Zlomatka | Divadlo za oponou

Autor: Mario Gelardi

Režie: Václav Veselý

Hrají: Iva Pilcerová, Tomáš Vinduška, Pavel Kubelka, Tereza Tahadlová

Premiéra: 27.4.2018

Repríza: 12.5.2018 v 19 hodin - Malá scéna Tylova divadla v Kutné Hoře